

*До разової спеціалізованої вченої ради
Дніпропетровського державного
університету
внутрішніх справ*

ВІДГУК

офіційного опонента - доктора юридичних наук, професора, професора кафедри цивільного, господарського та екологічного права Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» на дисертаційне дослідження Козіна Віталія Володимировича «Адміністративна відповідальність за правопорушення у бюджетній сфері: адміністративно-правові та фінансово-правові аспекти», подане на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право»

Актуальність теми дисертаційного дослідження. Починаючи з початку повномасштабної війни, витрачаються значні бюджетні кошти на боротьбу з агресором і вирішення соціально-економічних проблем країни. З кінця лютого 2022 року обсяг бюджетних витрат і дефіциту зростають, відображаючи збільшення видатків на військові потреби. У зв'язку з цим змінюються принципи державного фінансування, оскільки воєнна економіка вимагає інших підходів, ніж в мирний час. Протягом історії деструктивні наслідки війни, епідемій і стихійних лих змушували держави вживати надзвичайні фіскальні заходи, що призводило до збільшення бюджетного дефіциту та державного боргу. Ці заходи стають додатковим тягарем для громадян, що відчувають на собі усі складності життя у країні, де відбуваються війна. Тому соціальна та моральна відповідальність державних службовців та посадових осіб органів публічної влади, що мають право розпорядження публічними коштами, значно зростає. У період дії воєнного стану питання недоцільних публічних закупівель та неефективного бюджетного планування стоїть надзвичайно гостро.

Аналіз звітів Державної аудиторської служби України за остання п'ять років в частині проведення моніторингів державних закупівель, вказує на зафіксовані

порушення приблизно у 82% випадків, що призводить до масштабних втрат бюджетів усіх рівнів. Наслідки таких правопорушень несуть загрозу національній безпеці держави. Підтвердженням прагнення суспільства підвищити рівень відповідальності розпорядників державними коштами є подання на розгляд до Верховної Ради України законопроектів щодо встановлення відповідальності за неефективне використання бюджетних коштів для підвищення ефективності використання публічних коштів задля обороноздатності України.

Відтак оперативне притягнення до адміністративної відповідальності порушників бюджетного законодавства стає одним з актуальних завдань публічної влади в умовах війни, що пов'язано із запобіганням вчинення таких порушень, та збереженням бюджетних коштів для використання їх за призначенням.

Проте комплексного дослідження адміністративно-правових та фінансово-правових аспектів адміністративної відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері у період дії правового режиму воєнного стану не проводилося. Вищезазначене обумовлює актуальність дисертації В.В. Козіна, результати якої сприятимуть у подальшому визначенню дієвого механізму щодо умов та порядку застосування заходів адміністративної відповідальності, вироблення пропозицій та рекомендацій щодо вдосконалення адміністративно-правових засад діяльності органів фінансового контролю та правоохоронних органів України у бюджетній сфері України в умовах дії правового режиму воєнного стану.

Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача. Дисертант здійснив теоретичне узагальнення і нове вирішення наукового завдання, що полягає у розкритті сутності, змісту, особливостей та перспектив розвитку адміністративної відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері, на основі аналізу наукових підходів, норм національного та міжнародного права, а також практики його застосування для визначення.

Структура рукопису, запропонована дисертантом є цілком обґрунтованою і відповідає класичному науковому підходу. Вдало сформульовано мету дослідження як розкриття змісту адміністративної відповідальності за

правопорушення у бюджетній сфері, перспектив розвитку цього інституту та розроблення пропозицій щодо удосконалення адміністративно-правових та фінансово-правових аспектів застосування адміністративної відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері з урахуванням міжнародних стандартів.

Сформульовані об'єкт дослідження як суспільні відносини у сфері застосування адміністративної відповідальності за порушення функціонування бюджетної системи, та предмет дослідження як адміністративна відповідальність за правопорушення у бюджетній сфері, що відповідають темі дисертаційної роботи. Обраний спосіб структуризації дисертаційної роботи дозволяє змістовно й послідовно розглянути проблемні та дискусійні питання і завдання, визначені автором.

Робота В.В. Козіна відповідає вимогам, що ставляться до підготовки дисертацій, складається зі вступу, трьох розділів, семи підрозділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Висновки, що містяться у роботі, є достатньо оригінальними, не повторюють вже відомих наукових положень та достатнім чином обґрунтовані й достовірні. Автору вдалося цього досягти за допомогою як вдало обраної методології дослідження, так і повним, всебічним використанням емпіричного матеріалу. Дисертантом опрацьовано наукові роботи українських та зарубіжних вчених, фахівців із загальної теорії держави та права, конституційного, адміністративного, фінансового та бюджетного права. Наведене свідчить про репрезентативність використаної джерельної бази. Тему дисертації виходячи із сучасного рівня розвитку наукової доктрини бюджетного права, публічних закупівель та адміністративної відповідальності у бюджетній сфері розкрито вичерпно.

Аналіз дисертаційного дослідження та наукових публікацій В.В. Козіна підтверджує високий рівень обґрунтованості та наукової доречності його результатів. Він продемонстрував достатньо глибокі знання у галузі адміністративного, фінансового, бюджетного права, що підкреслює теоретичну та практичну значущість його дослідження та свідчить про високий науковий рівень.

Також важливо відзначити, що основні положення роботи В.В. Козіна були

опубліковані у п'яти статтях, розміщених у вітчизняних виданнях, визначених МОН України в якості фахових за юридичними спеціальностями, одній статті у зарубіжних виданнях. Особливу увагу привертає реалізація прикладного значення отриманих результатів дослідження, оскільки воно може бути використане з метою покращення ефективності практичної діяльності підрозділів Департаменту стратегічних досліджень Національної поліції України, Державної аудиторської служби України, громадських організацій для протидію правопорушенням у бюджетній сфері. Це є важливим показником науково-практичного спрямування цього дослідження. Крім того, три тези доповідей автора на всеукраїнських науково-практичних конференціях, виданих за результатами проведення наукових заходів, також відзначили основні результати дослідження, що свідчить про активну участь у науковому діалозі та розповсюдження його наукових розробок серед колег.

Новизна наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Новизна дослідження конкретизується в найважливіших положеннях, висновках і пропозиціях. Серед них, можна виділити наступні.

У підрозділі 1.1 «Поняття та ознаки юридичної відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері» автор досліджує зміст юридичної відповідальності у бюджетній сфері, поступово визначає його ознаки та особливості, характеризує види таких правопорушень (с. 35), та виокремлює таку дефініцію бюджетного правопорушення як винного протиправного порушення бюджетного законодавства у вигляді діяння (дії або бездіяльності) учасника бюджетних правовідносин та інших осіб, за яке встановлена юридична відповідальність. Автор пропонує закріпити дефініцію бюджетного правопорушення в статті 116 Бюджетного кодексу України (с. 39-40). Водночас дисертант також розуміє бюджетне правопорушення, як різновид фінансового правопорушення, якому властивий свій власний склад, а саме вся сукупність передбачених бюджетно-правовими нормами елементів, при наявності яких дане протиправне діяння визнається таким. До них автором відносяться обов'язкові елементи : суб'єкт правопорушення, об'єкт правопорушення, суб'єктивна

сторона правопорушення та об'єктивна сторона правопорушення. Автором відокремлюються ознаки фінансово-правової та адміністративно-правової відповідальності в бюджетній сфері (с. 56-58). В результаті В.В. Козін пропонує вдосконалити розуміння фінансово-правової відповідальності у бюджетній сфері, як самостійного виду юридичної відповідальності. Основним критерієм, що свідчить про самостійність фінансово-правової відповідальності, на його думку є самостійність фінансового права, а також специфіка предмета і методу правового регулювання фінансового права. На підставі викладених теоретичних положень автор запропонував назву Глави 18 Бюджетного кодексу України «Відповідальність та заходи впливу за вчинені порушення бюджетного законодавства» змінити на «Бюджетні правопорушення та відповідальність за їх вчинення».

Слід відмітити складність дослідження питання досвіду інших країн щодо протидії бюджетним правопорушенням, яке автор намагався розкрити у підрозділі 1.3. дисертації. На основі аналізу досвіду Австрії, Німеччини, США, Великобританії, Франції, Азербайджану та Казахстану В.В. Козіним встановлено, що кожній із цих країн притаманні власні особливості правового регулювання та відповідного порядку застосування заходів адміністративної відповідальності в бюджетній сфері. Автором обґрунтовано необхідність імплементації окремих аспектів досвіду зазначених держав, з огляду на українські реалії правового регулювання адміністративної відповідальності за бюджетні правопорушення. Дисертантом на основі аналізу практики адміністративно-правового регулювання розвинених країнах у сфері забезпечення законності та протидії бюджетним правопорушенням були висунуті рекомендації щодо інтеграції аналогів іноземних правових положень у національну систему з метою забезпечення стабільності публічного управління, а також захисту прав і свобод кожного громадянина (с. 63, 67, 69-71, 182-183).

У підрозділі 2.1 автор аналізує систему фінансово-правової відповідальності (с. 82-83) та заходи фінансово-правової відповідальності за бюджетні правопорушення (с. 84-95). Слід відзначити слушність висновку В.В. Козіна, що кожен захід, який застосовується за відповідні порушення

бюджетного законодавства має відповідні характерні лише для нього риси та особливості, порядок застосування та наслідки, яких чітко викладені у відповідних нормативно-правових актах; безпосередньо перелік відповідних заходів вказаний в Бюджетному кодексі України, проте в ньому не містяться відомості щодо порядку та процедури їх застосування, оскільки це регулюється підзаконним нормативно-правовими актами, зокрема Постановами Кабінету Міністрів України. Це може приводити до того, що виникнуть помилки при застосуванні їх різними контролюючими органами (с. 96).

У підрозділі 2.2 «Адміністративна відповідальність за порушення бюджетного законодавства» автор досліджує співвідношення адміністративної та фінансової відповідальності, виокремлює ключові критерії, проводить вивчення судової практики притягнення до адміністративної та фінансової відповідальності за бюджетні правопорушення, здійснює характеристику складу адміністративних правопорушень у бюджетній сфері від фінансових правопорушень (с. 108-109, с. 115-116, с. 124).

У підрозділі 3.1 «Проблеми діяльності суб'єктів застосування заходів адміністративної та фінансово-правової відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері та шляхи їх вирішення» В.В. Козін узагальнює зроблені у попередніх підрозділах висновки, виокремлює актуальні проблеми в діяльності правоохоронних органів у цій сфері, та пропонує ряд слушних удосконалень правового регулювання та організаційних заходів, спрямованих на профілактику вчинення бюджетних правопорушень та притягнення до адміністративної відповідальності осіб, що вже їх вчинили. Як елемент наукової новизни слід відмітити пропозицію автора щодо необхідності перегляду процесуальних строків в частині застосування заходів адміністративної та фінансово-правової відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері та притягнення до відповідальності винних осіб. В.В. Козін слушно пропонує внести зміни до статті 38 КУпАП, у якій передбачити збільшення строків накладення адміністративного стягнення за вчинення правопорушення, передбаченого статтею 164-12 КУпАП до шести місяців, замість трьох. Що за аргументацією дисертанта дозволить уникнути ситуацій, коли уникнення правопорушниками

відповідальності через технічні аспекти (с. 22-23, 180, 184). Здобувач слушно наголошує на необхідності залучення сучасних технологій для запобігання та вчасного виявлення економічних правопорушень в бюджетній сфері.

Обрана структура дисертаційного дослідження чітко визначила пріоритетні напрями дослідження та дозволила автору всебічно та концентровано дослідити предмет роботи, а представникам наукових кіл – з'ясувати авторську концепцію адміністративної відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері в умовах воєнного стану. Винесені на захист положення характеризують роботу як самостійне глибоке комплексне дисертаційне дослідження, присвячене вивченню змісту та особливостей правового регулювання відносин, пов'язаних із використанням бюджетних коштів.

Оцінюючи новизну одержаних результатів, слід зазначити, що вона визначається насамперед тим, що в межах єдиного комплексного дослідження вперше у вітчизняній адміністративно-правовій науці проведений комплексний аналіз адміністративно-правових та фінансово-правових аспектів адміністративної відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері в умовах воєнного стану. Наукова новизна одержаних автором результатів дослідження оформлена відповідно до вимог МОН України та відповідає дійсності. Наукова новизна результатів дисертації, пропозицій і рекомендацій, теоретичних узагальнень та висновків, які складають основний зміст цього дослідження, зумовлюється його актуальністю та обраним напрямом наукового пошуку.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Дисертант вірно та ґрунтовно визначив завдання дослідження, серед яких : дослідити становлення та розвиток юридичної відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері в Україні; розкрити сутність та ознаки класифікації заходів фінансово-правової відповідальності за бюджетні правопорушення; визначити сучасний стан правового регулювання механізму притягнення до адміністративної відповідальності за порушення бюджетного законодавства; проаналізувати адміністративно-правовий статус суб'єктів, які уповноважені застосовувати

заходи адміністративної та фінансово-правової відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері; встановити правову природу та здійснити комплексну характеристику адміністративної та фінансово-правової відповідальності як видів юридичної відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері; провести вивчення та аналіз позитивного міжнародного досвіду застосування юридичної відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері; визначити шляхи удосконалення адміністративно-правового забезпечення з метою підвищення ефективності діяльності суб'єктів застосування заходів адміністративної та фінансово-правової відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері (с. 20).

Про обґрунтованість цього дисертаційного дослідження свідчать наукові положення, рекомендації та висновки дослідження, оскільки вони обумовлені аналізом значної кількості нормативно-правових актів міжнародного, загальнодержавного, місцевого рівнів, інших країн та наукової літератури. Проведена В.В. Козіним робота має вагомі теоретичні та практичні результати.

Рівень виконання поставленого наукового завдання. У дисертації В.В. Козіним викладено наукові положення, висновки і рекомендації, які є відмінно обґрунтованими та логічно послідовними з точки зору наукового дослідження. Для їхньої формулювання автор виконав важливу дослідну роботу, включаючи аналіз результатів опитування громадян та представників громадських організацій, наукових джерел та судової практики. Достовірність та наукова обґрунтованість отриманих результатів забезпечена використанням значного обсягу літературних джерел та використанням наукових методів.

Автор виявляє достатнє розуміння діалектичного, аналітичного, порівняльно-правового, статистичного, функціонального методів, а також володіє прийомами логічного аналізу, класифікації і синтезу. Дослідження базується на аналізі десятків нормативних актів і значної кількості наукових джерел, що підвищує його достовірність. Структура дисертації вдало відображає послідовність викладу матеріалу, що сприяє формулюванню важливих наукових положень, пропозицій та рекомендацій. Загалом, робота відзначається високим методологічним рівнем, що свідчить про впевнене володіння автором

методологією наукової діяльності (с. 21).

Методологія дослідження відповідає галузі виконаної роботи, поставленій меті та завданням дисертації, свідчить про наявність належного теоретичного рівня підготовки В.В. Козіна, його обізнаність у проблемах адміністративного, фінансового, податкового, бюджетного права. Зважаючи на складність досліджуваного питання у роботі доречно застосовано комплекс наукових методів.

Значення одержаних результатів дослідження на теоретичному та практичному рівнях. Практичне значення одержаних автором результатів полягає, перш за все, у тому, що основні ідеї й висновки автора, викладені в дисертаційній роботі, розширюють наукові уявлення про поняття, зміст, засади адміністративної відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері в Україні. Сформульовані В.В. Козіним пропозиції створюють ґрунтовну теоретичну базу для подальшого вивчення адміністративно-правових та фінансово-правових аспектів адміністративної відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері. Також, запропоновані автором висновки й результати дисертаційного дослідження можуть бути використані у правотворчому процесі при підготовці проектів законодавчих та підзаконних актів з питань регулювання застосування заходів адміністративної відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері та в освітній діяльності – для підготовки підручників, навчальних посібників, іншої навчально-методичної літератури з дисциплін «Адміністративне право», «Адміністративне судочинство», а також при проведенні подальшої науково-дослідної роботи з питань, що логічно витікають із проведеного дослідження.

Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому. Дисертація має традиційний для робіт такого виду у галузі адміністративного права зміст, який складається зі: вступу, трьох розділів, які поєднують сім підрозділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

Вступ до роботи, відповідно до вимог нормативних документів, визначає основні загальні характеристики дисертації: актуальність теми, зв'язок роботи із науковими програмами, планами, темами, мету і задачі дослідження, об'єкт,

предмет, методи дослідження, нормативну основу, емпіричну базу, наукову новизну та практичне значення одержаних результатів, особистий внесок здобувача, апробації результатів дослідження, публікації. Усі елементи вступу є лаконічними, проте достатньо інформативними.

Три розділи дисертації дозволяють послідовно та ґрунтовно розкрити тему. Так, перший розділ роботи присвячено здійсненню теоретико-правової характеристики юридичної відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері. В його межах розкрито поняття та ознаки юридичної відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері; охарактеризовано адміністративну та фінансово-правову відповідальність як види юридичної відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері; висвітлено міжнародний досвід юридичної відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері. В межах другого розділу роботи розкрито зміст підстав і заходів адміністративної та фінансово-правової відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері, а також повноваження суб'єктів, що застосовують заходи адміністративної та фінансово-правової відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері. В третьому розділі роботи автором проаналізовано шляхи удосконалення притягнення до адміністративної відповідальності за бюджетні правопорушення та досліджено проблеми діяльності суб'єктів застосування заходів адміністративної та фінансово-правової відповідальності за правопорушення у бюджетній, а також висвітлено шляхи їх вирішення.

Кожен із розділів дисертації закінчується висновками, в яких підведено підсумки відповідного етапу дослідження. Наприкінці роботи наведено загальні висновки, в яких сконцентровано найважливіші положення та рекомендації, що знайшли своє відображення у тексті дисертації.

Загалом у дисертації послідовно розкриваються проблеми формування сучасної концепції адміністративна відповідальність за правопорушення у бюджетній сфері. З'ясовано, що цій сучасній концепції характерні певні труднощі, що виникають у правовому тлумаченні недопустимості подвійної відповідальності за одне порушення, з огляду на суперечність загальноправовим принципам. У зв'язку з цим автор запропонував внести зміни до Бюджетного

кодексу України, з метою чіткого визначення того, що притягнення підприємств, установ, організацій до бюджетної відповідальності не звільняє їх посадових осіб від адміністративної, кримінальної або іншої відповідальності, згідно з законодавством нашої держави.

У сукупності, представлена структура роботи дозволила всебічно охопити предмет дослідження та прослідкувати авторський творчий задум, краще побачити послідовність та завершеність запропонованого підходу, зрозуміти логіку та обґрунтування щодо вдосконалення законодавства України в зазначеній сфері.

Дискусійні положення дисертаційного дослідження. Дисертація Козіна В.В. як авторський науковий продукт наділений значною кількістю концептуальних та неповторних висновків, проте не позбавлений дискусійних положень. Автору варто звернути увагу на окремі положення дисертації, що мають не достатньо обґрунтований дискусійний характер, потребують більш глибокого дослідження та обґрунтування.

1. При здійсненні в межах першого розділу теоретико-правової характеристики юридичної відповідальності за порушення у бюджетній сфері В.В. Козін не відокремив етапи дослідження історії правового регулювання притягнення до адміністративної відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері за період незалежності України та не систематизував належним чином нормативно-правові акти, що регламентують притягнення до адміністративної відповідальності за вчинення цих правопорушень, на сучасному етапі розвитку національного законодавства. Зазначене свідчить про недостатній рівень систематизації при висвітленні положень підрозділів 1 та 2 першого розділу дисертації.

2. Дисертант у підрозділі 1.2 «Адміністративна та фінансово-правова відповідальність як види юридичної відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері» на с. 57-58 здійснюючи порівняльну характеристику адміністративної та фінансової відповідальності за порушення бюджетного законодавства проводить поділ аргументів такого відокремлення на основні та додаткові, але не деталізує їх зміст та підстави такого групування.

3. Не достатньо обґрунтованим є підхід автора при висвітленні змісту підрозділу 2.2 «Адміністративна відповідальність за порушення бюджетного законодавства» щодо приділення значної уваги питанням співвідношення галузей фінансового та адміністративного права (с. 99-102), також автор захопився аналізом кримінальних правопорушень у бюджетній сфері в межах цього підрозділу (с. 117, 119, 122-123). Такі відхилення від основного предмету дослідження не призвели до формулювання висновків, придатних для розуміння змісту адміністративної відповідальності за вчинення бюджетних правопорушень чи для удосконалення правового регулювання цього питання.

4. Не достатньо аргументованою видається пропозиція щодо збільшення строків накладення адміністративного стягнення за вчинення правопорушення, передбаченого статтею 164-12 КУпАП до шести місяців, замість трьох, оскільки в тексті дисертації автор більше приділяє уваги дослідженню строків позовної давності (с. 145) та термінів давності притягнення до відповідальності (с. 168). Слід було навести відповідні приклади з судової практики та її узагальнення як аргументи на користь пропозиції збільшення строків накладення адміністративного стягнення за вчинення правопорушення, передбаченого статтею 164-12 КУпАП.

5. У підрозділі 3.1 на с. 139 автор зазначає: «правоохоронні органи при проведенні діяльності по протидії бюджетним правопорушенням виконують свої функції по протидії кримінальним правопорушенням, а саме здійснюють їх попередження, виявлення та припинення, притягнення до відповідальності винних осіб за результатами досудового розслідування. Що стосується діяльності суб'єктів бюджетних правовідносин, які своїми діями вчинюють адміністративні правопорушення, то в цьому випадку діяльність правоохоронних органів спрямована на профілактику таких правопорушень та недопущення їх вчинення в подальшому». Водночас автор не конкретизував заходи та засоби, за допомогою яких, правоохоронні органи реалізують свою компетенцію саме у сфері притягнення до адміністративної відповідальності за вчинення правопорушень у бюджетній сфері. Конкретизація цього аспекту підвищило б рівень систематизації зроблених висновків.

6. В деяких підрозділах дисертація перевантажена поглядами та думками інших дослідників, що здійснювали науковий пошук у відповідній сфері. Наприклад, у підрозділі 1.1 «Поняття та ознаки юридичної відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері» (с. 28-31), у підрозділі 1.2 «Адміністративна та фінансово-правова відповідальність як види юридичної відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері» (с. 46-49); у підрозділі 2.3 «Суб'єкти, які уповноважені застосовувати заходи адміністративної та фінансово-правової відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері» (с. 133-134). Ця ситуація дещо знижує враження від сприйняття авторських здобутків дисертанта. Здобувачу слід було приділити більше уваги проведенню наукової полеміки із науковими позиціями інших дослідників та ґрунтовніше підводити її підсумки.

При викладенні матеріалів дисертації також виявлено окремі стилістичні та граматичні помилки, невдалі фрази, які не мають принципового характеру, можуть бути легко усунуті та не впливають на її зміст, на новизну зроблених висновків та пропозицій з удосконалення вітчизняного адміністративного деліктного законодавства в частині притягнення до відповідальності за вчинення бюджетних правопорушень. Наявність дискусійних положень характеризує актуальність і складність дослідженої теми, що обумовлено відсутністю концепції адміністративної відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері у період дії воєнного стану, що вимагало від автора формулювання вперше важливих понять та вибудовування правових конструкцій.

Зазначені зауваження частково обумовлені нормативно обмеженим обсягом дисертації, не носять концептуальний характер, лише є орієнтирами для здобувача напрямів подальших наукових пошуків, не впливають на загальну позитивну оцінку роботи та не знижують її достатній науковий рівень.

Вищенаведене дає підстави стверджувати, що дисертаційна робота Козіна Віталія Володимировича «Адміністративна відповідальність за правопорушення у бюджетній сфері: адміністративно-правові та фінансово-правові аспекти» є завершеною науковою працею, результати якого мають обґрунтовану наукову новизну, важливе теоретичне та практичне значення.

відображені у наукових статтях, підготовлених та опублікованих автором дисертації, кількість і якість яких відповідає вимогам щодо публікацій, зарахованих за темою дисертації.

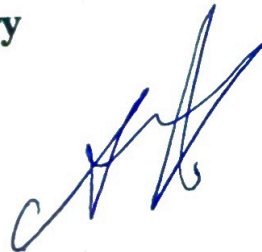
Винесені на захист наукові положення та рекомендації в сукупності вирішують важливе науково-прикладне завдання – формулювання теоретичних положень, що визначають зміст адміністративної відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері, особливості та перспективи її розвитку, удосконалення адміністративно-правових та фінансово-правових аспектів застосування адміністративної відповідальності за ці правопорушення у з урахуванням міжнародних стандартів. За оформленням, обсягом, науковою новизною отриманих результатів та їх достовірністю дисертаційна робота відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а її автор – **Козін Віталій Володимирович** – на основі публічного захисту заслуговує на присудження йому ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Офіційний опонент:

**професор кафедри цивільного, господарського
та екологічного права**

**Національного технічного університету
«Дніпровська політехніка»**

доктор юридичних наук, професор

Ганна БЛІНОВА

